

РЕШЕНИЕ

№ 354

гр. Стара Загора, 22.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – СТАРА ЗАГОРА, II ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и пети октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Пламен Ст. Златев

Членове: Мариана М. Мавродиева
Веселина К. Мишова

при участието на секретаря Катерина Ив. Маджова
като разгледа докладваното от Веселина К. Мишова Въззивно гражданско дело № 20225500500475 по описа за 2022 година

Производството по делото е образувано по въззивна жалба от В. В. Н. от гр. К. срещу решение № 260023 от 16.05.2002 г., постановено по гр.д. № 3456/2019 г. по описа на Районен съд – Казанлък, в частта, с която предявеният от нея иск по чл.200, ал.1 КТ е отхвърлен над сумата от 25 000 лв. до размера на сумата от 50 000 лв., и по въззивна жалба от „Х. К.“ ЕООД, с която се обжалва постановеното от първоинстанционния съд решение с искане то да бъде отменено като неправилно, в частта с която предявеният иск е уважен за сумата от 25 000 лв.

Въззивницата В. В. Н. е останала недоволна от постановеното първоинстанционно решение в неговата отхвърлителна част – за разликата между присъдената сума от 25 000 лв. до размера на сумата от 50 000 лв. Изложени са оплаквания, свързани с извода на първоинстанционния съд за наличието на съпричиняване от нейна страна поради проявена груба небрежност. Този извод въззивницата счита за необоснован. Счита, че при трудовата злополука терминът „съпричиняване“ има различно съдържание в сравнение с деликта. Счита, че не всяко действие на пострадалия, във връзка с настъпването на вредоносния резултат, може да се квалифицира като принос, а само грубата небрежност, която представлява неполагането на грижа, каквато и най-небрежният би положил при сходни обстоятелства. В случая, за да се приеме, че е налице груба небрежност, следвало да се установи, че

работникът е нарушил правилата за работа/безопасност, с които е бил надлежно запознат. Показанията на разпитаните по делото свидетели обаче не били обективни, тъй като те продължавали да работят при ответника работодател. Те не установили по убедителен начин, че са получили надлежен инструктаж за работата си. Инцидентът настъпил на друга машина, различна от машината, на която ищцата трябвало да работи. Но свидетелят П. не разяснявал как е следвало да се процедира на тази машина и какво е било разяснено на работниците за работата с нея. Свид. Д. сочела факти за себе си, без да установява нещо по отношение на трети лица, в т.ч. и по отношение на ищцата. Счита, че изводът относно липсата на надлежен инструктаж се потвърждавал и от приетото от РП Стара Загора в постановлението от 11.08.2021 г. за прекратяване на наказателното производство. Иска се съдът да отмени решението в обжалваните части и да постанови друго, с което да уважи изцяло предявения иск до размера на сумата от 50 000 лв., заедно със законната лихва и направените по делото разноси.

Въззивникът „Х. К.“ ЕООД счита, че решението е постановено в нарушение на материалния закон – чл.201, ал.1 и ал.2 КТ и чл.52 ЗЗД, при съществено нарушение на процесуалните правила и е необосновано, тъй като първоинстанционният съд не бил ценил правилно събраните по делото доказателства, а някои изобщо не били обсъдени. Твърди се, че по делото било изяснено, че ищцата почистила машината по свое собствено желание, като е бръкнала с голи ръце по време, когато тя работи, при изрична инструкция това да не се прави по време на работа на машината и с оглед на естествения инстинкт за самосъхранение. От това единствено можело да се заключи, че тя е действала умишлено и умишлено си е причинила увреждането. Посоченото действие напълно покривало нормата на чл.201, ал.1 КТ и напълно изключвало отговорността на работодателя. Твърди се, че при постъпването ѝ на работа ищцата е била инструктирана за безопасност при работа с машините за Х.. Тя била преминала курс на обучение, не е нов служител, с опит с повече от 5 години стаж. Твърди се, че инцидентът се е случил не на тестомесачката, а на делителката, където ищцата нямала работа. Затова счита, че са налице основания за изключване на отговорността на работодателя. Също така счита, че първоинстанционният съд е направил неправилни правни изводи, тъй като е допуснал неточности и пропуски при обсъждането на доказателства. Излагат се съображения относно нарушение по чл.52 ЗЗД, а именно на принципа на справедливост при определяне на паричния еквивалент на обезщетението. Определеното от съда обезщетение водело до неоснователно обогатяване на ищцата. Иска се искът да бъде отхвърлен като неоснователен и евентуално обезщетението да бъде намалено по справедливост.

В законоустановения срок „Х. К.“ ЕООД, чрез пълномощника си – адв.

Е. З., е представил отговор на жалбата на В. В. Н., с който я е оспорил като неоснователна. Изложил е подробни аргументи досежно правилността и обосноваността на обжалваното решение. Счита, че по делото са събрани множество безспорни доказателства за това на коя машина е следвало да работи ищцата, а именно на тестомесачката и на тази машина тя е била инструктирана как да работи. Счита за неоснователно твърдението във въззивната жалба, че подписът в книгата за инструктаж не е положен от ищцата. Счита за несъстоятелни и твърденията, изложени в п.ІІІ и ІV от въззивната жалба. Претендира се въззивната жалба да бъде оставена без уважение.

В срока по чл.263, ал.1 ГПК е постъпил отговор от В. В. Н. на въззивната жалба на „Х. К.“ ЕООД, с който тя се оспорва. Излагат се подробни съображения относно твърдението за наличието на умисъл, както и относно размера на присъденото обезщетение.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните писмени и гласни доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна във връзка с наведените във въззивните жалби пороци на оспорения съдебен акт:

Процесното първоинстанционно решение е валидно и допустимо. Разгледана по същество, въззивната жалба на В. В. Н. е неоснователна, а тази на „Х. К.“ ЕООД – основателна.

Пред първоинстанционния съд е бил предявен иск по чл.200, ал. 1 КТ. Ищцата В. В. Н. (сега въззиваема) е твърдяла в исковата си молба, че с ответника „Х. К.“ ЕООД е била в трудово правоотношение по силата на трудов договор № 14 от 29.05.2014 г., като е заемала длъжността „общ работник в промишлеността“. На 07.08.2019 г., в момент, в който тя изпълнявала трудовите си задължения на обичайното си работно място в цех за производство на хляб на ответното дружество, при бъркане в машина за месене на тесто за хляб, за да почисти попаднал там боклук, част от детайл на машината увлякъл пръстите ѝ, вследствие на което получила закрити фрактури на четвърти и пети пръст на дясната ръка. За инцидента била подадена от работодателя декларация за трудова злополука и било издадено разпореждане на ТП на НОИ - гр. Стара Загора, с което злополуката била приета за трудова по смисъла на чл. 55, ал. 1 КСО.

Ищцата е твърдяла, че веднага след злополуката била приета по спешност в Ортопедичното отделение към МБАЛ „Д-р Христо Стамболски“ - К., тъй като изпитвала болки и било невъзможно да движи 4-ти и 5-ти пръст на дясната ръка. В областта на гърба на дясната длан имало разкъсно-контузна рана с костни фрагменти в раната от 4-та и 5-та метакарпална кост. Било проведено оперативно лечение. Ищцата била изписана на 14.08.2019 г. с

препоръки за контролни прегледи за проследяване на състоянието и продължила лечението си в домашни условия. Вследствие на причинените травми и последвалото лечение ищцата изпитвала постоянни и силни болки и страдания. Раната предизвиквала много силна болка и обилно кръвотечение в деня на инцидента. Изключителна болка пострадалата търпяла и впоследствие - след претърпяната операция и изписването си от болницата. Дясната ръка я боляла постоянно, без да настъпва облекчение. Тази болка се усилвала допълнително при всяко неволно движение на ръката, като ставала пронизваща, подобно на токов удар. Ищцата постоянно приемала болкоуспокояващи, имало моменти, в които се будела през нощта от болка и не можела да спи. Негативни изживявания ищцата търпяла и поради поставената □ след операцията превръзка. Налагало се последната да бъде сменяна периодично, като при всяка от тези манипулации отново търпяла много силна болка. Възстановяването ѝ още продължавало, независимо, че вече били минали 4 месеца след инцидента. Към настоящия момент ищцата била нетрудоспособна и ползвала болнични. През посочения 4-месечен период, отделно от търпените болки, тя търпяла и неудобства в бита, вследствие на невъзможността да си служи с увредената ръка, която при нея била водеща.

Ищцата е твърдяла, че не е възстановена. Ръката □ продължавала да е изкривена, а 3-тия, 4-тия и 5-тия пръст били свити и обездвижени. В областта на фрактурите имало видим оток. Самите пръсти били свити и изкривени, като в момента кутрето било деформирано и стояло под безименния пръст. Предстояла ѝ нова операция по повторно наместване на фрактурите. Твърдяла е, че изживявала претърпяната злополука и последиците от нея изключително негативно и в емоционален план, преустановила социалните си контакти, чувствала се изолирана и депресирана. Искала е съдът да постанови решение, с което да ѝ присъди обезщетение в размер на 26 000 лв. като частичен иск от цялостната претенция в размер на 60 000 лв. С молба от 05.02.2020 г., преди връчването на исковата молба на ответника за отговор, ищцата е поискала изменение на предявения иск по отношение на размера му, като е поискала съдът да ѝ присъди обезщетение вече в целия размер от 60 000 лв., а не частично.

Ответникът „Х. К.“ ЕООД е оспорил иска по основание и размер. Твърдял е, че не са налице основания за ангажиране на отговорността му. Оспорил е вида, тежестта и размера на неимуществени вреди, в резултат на трудовата злополука. Твърдял е, че изложеното в обстоятелствената част на исковата молба не съответства на приложените към същата писмени доказателства и обективната истина. Оспорил е причинно-следствената връзка между извършеното от ищцата и твърдените от нея увреждания на здравето □. Твърдял е, че ищцата е проявила груба небрежност, като е

предприела почистване на попаднал боклук в тестото. Машината, на която е настъпила злополуката, не била нейно работно място и не изисквала обслужване, тъй като била автоматична и с нея не боравел оператор. Почистването ѝ се осъществявало винаги след работното време, съобразно инструктажа, залепен на нея, и само когато е изключена. Твърдял е, че с действията си ищцата грубо е нарушила правилата за безопасност, за които изрично е била инструктирана, тъй като се е намесила в работата на машина, която не се обслужвала от оператор, и грубо е нарушила всички инструктажи за безопасност на труда и в частност инструктажа за работа с процесната машина. Твърдял е, че ищцата е предвиждала какво може да се случи, като не е изключила машината, но поради своята груба небрежност и непредпазливост се е надявала, че този резултат няма да настъпи. Ищцата е извършила работа, която не е било нейно задължение, без необходимото внимание и в грубо нарушение на всички технологични правила и нормите за безопасност - не е преценила риска за собствената си безопасност и е предприела почистване на тестоделителната машина, без да се увери, че е изключено електрическото ѝ захранване. Тази машина нямала необходимост да се почиства по време на работата ѝ, защото отделените отпадъци от работата ѝ били незначителни и били на място пълно със задвижващи механизми, както и че са технологично допустими след преценка на производителя ѝ. Затова счита, че ищцата е съпричинила вредоносния резултат в хипотезата на чл. 201, ал. 2 КТ на 100 %. Също така е твърдял, че ищцата многократно е била предупреждавана от нейни колеги да не извършва точно това действие, което нямало никакво отношение към производствения процес, към чистота на продукцията и работата на машината.

Твърдял е, че от медицинска гледна точка ищцата вече била годна да осъществява трудовите си задължения и посочените в исковата молба проблеми относно изпълнение на ежедневни житейски функции и невъзможността да си служи с увредените пръсти произтичат единствено от нейната субективна нагласа и нежелание за започване на работа. Посочените от нея неудобства – преустановяване на социалните си контакти, чувство за изолираност и депресираност, можело да се явяват странични реакции на друга фактори, нямащи отношение към делото. Алтернативно моли съда да приеме, че с оглед липсата на каквато и да било житейска логика и като физически противоестествено, с оглед естествения инстинкт за самосъхранение на всеки човек, ищцата е действала при условията на чл. 201, ал. 1 КТ и умишлено си е причинила увреждането.

Първоинстанционният съд е приел за установено от фактическа страна, че на 07.08.2019 г. при изпълнение на трудовата си функция в ответното дружество ищцата е претърпяла травматично увреждане на здравето, изразяващо се в разкъсно контузна рана по дорзалната повърхност на дясна

длан и счупване на 4 и 5 метакарпални кости. Приел е също така, че всички получени от ищцата травми, добре отговарят на описания в исковата молба механизъм на увреждане и са резултат именно от процесната трудова злополука. Приел е, че търпяната от пострадалата травма е причинила многостранното негативно отражение върху ищцата. Тя е претърпяла две операции, като втората е била наложена поради липсата на подобрение. Приел е, че възстановителният период е дълъг - 7 месеца, който включва лечение в болнични отделения и оперативни интервенции. Травмата е била силно болезнена, като особено силни са били болките до 10-тия ден след всяка от оперативните интервенции. През целия период на възстановяване освен болки, ищцата е търпяла осезаеми затруднения в бита. Приел е, че сега движенията на травмираните 4-ти и 5-ти пръст са силно ограничени и немошни, с невъзможност за пълно изправяне, като е намалена и силата на захвата. Приел е, че е налице тежък функционален дефицит на дясната ръка.

От правна страна е приел, че злополуката е трудова по смисъла на чл.200, ал.1 КТ, което е основание за ангажиране на имуществената отговорност на работодателя. Определил е, че справедливото според телесните увреждания и претърпените от ищцата болки и страдания, формиращи в своята цялост негативни емоционални изживявания, ноторно намиращи отражение не само върху психиката, но и създаващи социален дискомфорт, по смисъла на чл.52 от ЗЗД е в размер на общо на 50 000 лв. По възражението на ответника относно приложението на чл.201, ал.2 КТ е приел, че ищцата е допринесла за настъпването на трудовата злополука, като е допуснала груба небрежност. Приел е, че при постъпването на работа тя е подписала инструкция за безопасна употреба на тестоделителна машина, залепена върху нея, както и инструктаж и дневник за извършен инструктаж и обучение на персонала на 29.05.2014 г., 03.12.2015 г., 01.04.2015 г., на 03.08.2015 г. и на 02.02.2016 г. На всеки от работниците преди започване на работа се провежда инструктаж за безопасност при работа. Видът и характерът на проведения инструктаж се установяват от показанията на З.П.П. и Т.М. Д., според които всички били инструктирани да не се пипат машините по време на работа. Приел е, че, тъй като на всяка машина е залепена инструкция за работа, ищцата е могла да положи старание и да се запознае с тях. Била ѝ е правена забележка да не бърка в машината по време на работа, поради което тя не е проявила необходимата грижа и внимание за запазване на телесния си интегритет, като неоправдано се е надявала при бъркането машина да не настъпят неблагоприятни последици за здравето ѝ. Пренебрегнала е правилата за безопасност и не е положила и минимално старание да предотврати настъпване на инцидента. Приел е, че процентът на съпричиняване възлиза на 50 %, поради което е намалил отговорността на работодателя в този размер и е присъдил обезщетение в размер на 25 000 лв.

Въззивният съд намира решението за частично неправилно.

Предявен е иск за присъждане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в резултат на настъпила трудова злополука на основание чл.200, ал.1 КТ.

По делото е безспорно, че ищцата В. В. Н. е работила при ответника „Х. – К.“ ЕООД по трудов договор от 29.05.2014 г., като е заемала длъжността „общ работник“. Безспорно е, че на 07.08.2019 г., по време на работа тя е претърпяла злополука, изразяваща се в получена разкъсно- контузна рана по дорзалната повърхност на дясна длан и счупване на 4-та и 5-та метакарпална кост. С разпореждане от 21.08.2019 г. на НОИ, ТП – Стара Загора злополуката е призната за трудова.

От обясненията на ищцата, дадени по реда на чл.176 ГПК, и от показанията на разпитаните по делото свидетели З.П.П. и Т.М. Д., преценени съвкупно със заключението на назначената съдебномедицинска експертиза, се установява, че на 07.08.2019 г. ищцата е била разпределена за работа на тестомесачката, като задълженията ѝ се състояли в това да наблюдава работата ѝ и ако се запуши, да я отпущи. Страните не спорят, видно от съдържанието на въззивните им жалби, че злополуката е настъпила на друга машина – на делителката. Ищцата признава (с.з. от 12.10.2020 г.), че по време на работа на машината, по собствено желание е бръкнала, за да я почисти, при което дясната ѝ ръка е била увредена от детайл на машината (делителката). Получена е разкъсно контузна рана по дорзалната повърхност на дясна длан и счупване на 4-та и 5-та метакарпалн кост. Заключението на вещото лице е категорично, че всички получени от ищцата травми добре отговарят на описания в исковата молба механизъм на увреждане, поради което съдът приема, че са резултат именно от процесната трудова злополука.

Ищцата е била оперирана два пъти: първо, на 07.08.2019 г. в МБАЛ „Д-р Христо Стамболски“ гр. К., където фрактурите са били репозирани и фиктирани с 3 бр. киршнерови игли. Ищцата е била изписана на 14.08.2019 г. и е била в болничен до 12.12.2019 г., видно от представените болнични листове. При проследяване на състоянието ѝ, поради персистирането на отока повече от 3 месеца и забавяне на раздвижването на пръстите, на 25.11.2019 г. е извършен нов преглед, при който е констатиран ливиден цвят на дясната длан, ограничен юмручен захват, палпаторна болка в областта на счупванията и пръстите на ръката. При извършената рентгенография е констатирана фрактура на 4-та и 5-та метакарпална кост с дислокация на дясната длан. Насочена е отново към оперативно лечение. На 18.12.2019 г. ищцата е била хоспитализирана в МБАЛ „Тракия“ Стара Загора, където на 19.12.2019 г. е оперирана – направена е репозиция на 4 и 5 МКК и синтеза с мини заключващи плаки и винтове. Ищцата е била изписана на 21.12.2019 г. и е била в болнични за периода от 13.12.2019 г. до 25.02.2020 г.

Според заключението на вещото лице д-р С. при този тип травми – открита храктура на метакарпални кости, срастването, костната консолидация и възстановяване на движенията и функцията на ръката е за около 3-5 месеца. В конкретния случай обаче ищцата е получила т.нар. забавена костна консолидация, за която може да има много причини, и определянето на възстановителния период започва да се отчита от момента на втората оперативна интервенция. Вещото лице дава заключение, че общият възстановителен период е около 7 месеца. Счупването на 4-та и 5-та метакарпална кост на дясната ръка, съчетано с разкъсно-контузна рана в тази област, е силно болезнена травма. Болката отслабва след репозицията и фиксирането с киршнеровите игли, но продължава до 7-10 ден. След това намалява и остава тъпа болка при опит за движение и при наличие на травмативен оток. След 50-60 ден болката е много малка. При повторната операция периодите на намаляване на болката са почти същите. При прегледа, извършен от вещото лице, е установено, че движенията в карпометарпалната става са в нормален обем на флексия и екстензия. Дефицитите са в ставичките на самите пръсти. Движенията на 4-ти и 5-ти пръст са силно ограничени, немошни, с невъзможно пълно изправяне. Намалена е силата на захвата. Констатиран е тежък дефицит на дясната ръка. С експертно решение № 0782 от 031 от 25.02.2020 г. на ищцата ѝ била определена 20 % трайно намалена работоспособност за срок от две години. Заключение на лекарската комисия е, че пострадалата може да изпълнява заеманата длъжност, спазвайки противопоказаниите условия на труд, а именно – тежък физически труд и пълноценно участие на двете длани и пръсти.

За случилото се е било водено наказателното производство по ДП № 284 ЗМ-1009/2019 г. за престъпление по чл. 136, ал.2 във връзка с ал.1 НК, което е прекратено поради липса на достатъчно доказателства за извършено престъпление от общ характер с постановление от 11.08.2021 г. на РП Стара Загора. Злополуката е декларирана от ответника като трудова и с разпореждане № 94/21.08.2019 г. на НОИ – ТП Стара Загора е приета за такава, както бе посочено по-горе.

Съгласно чл.200, ал.1 КТ за вреди от трудова злополука или професионална болест, които са причинили временна неработоспособност, трайна неработоспособност над 50% или смърт на работника или служителя, работодателят отговаря имуществено независимо от това, дали негов орган или друг негов работник или служител има вина за настъпването им. Отговорността е безвиновна и гаранционно-обезпечителна по правната си природа (Р-1166-08, II г.о.; Р от 29.06.2006 г., III г.о.; Р-1016-05, III г.о.). Успешното провеждане на иска за обезщетение на причинени от трудова злополука вреди предполага установяване на наличието на вредоносния резултат, който е в пряка причинна връзка с извършената работа – при или по

повод на нея. В случая тези елементи са налице. Както бе посочено по-горе, злополуката, станала с ищцата, е трудова, видно от разпореждането по чл.60, ал.1 КСО. Това разпореждане има доказателствена сила за гражданския съд, разглеждащ спора по чл.200 КТ (Р-1247-08, III г.о.; Р-1166-08, II г.о.). Получените от ищцата травми отговарят на описания в исковата молба механизъм на увреждане, поради което съдът приема, че са резултат от процесната трудова злополука, поради което работодателят дължи обезщетение за претърпените вреди.

Неоснователно е оплакването във въззивната жалба на ответника-работодател, че първоинстанционният съд не е приел за установено от доказателствата по делото, че ищцата умишлено се е наранила, което го освобождавало от отговорност. Действително нормата на чл.201, ал.1 КТ предвижда, че работодателят не отговаря имуществено при смърт или увреждане на здравето на работника или служителя, ако пострадалият е причинил увреждането умишлено. В случая обаче тази хипотеза не е налице. Умисъл у работника за причиняването на увреждането е налице, когато има интелектуалното и волево съдържание, определено в чл. 11 НК - увреденият е съзнавал какви са последиците от него деянието и е искал настъпването на тези последици (Р-111-2020 г., IV г.о.). Освен това умисълът трябва да е насочен не към нарушение на установените правила, каквото е всъщност твърдението на ответника, а към самото увреждане (О-522-2020, III г.о.). По делото няма данни ищцата да е целяла своето увреждане. Основателно е обаче оплакването във въззивната жалба на ответника във връзка с определения размер на обезщетението.

Размерът на дължимото обезщетение за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост – чл.52 ЗЗД. Съгласно задължителните за съдилищата указания, дадени в ППлВС № 4/23.12.1968 г., понятието „справедливост” не е абстрактно, а е свързано с преценка на обективно съществуващи конкретни обстоятелства. За да се реализира справедливо възмездяване на претърпените болки и страдания, е необходимо да се отчете действителния размер на моралните вреди, с оглед характера и тежестта на уврежданията, интензитета и продължителността на болките и страданията, както и икономическата конюнктура в страната и общественото възприемане на критерия за „справедливост” на съответния етап от развитие на обществото в държавата.

В случая при определяне размера на дължимото обезщетение за причинени неимуществени вреди следва да се съобрази вида и характера на претърпените от ищеца към датата на трудовата злополука и след това болки и страдания, техният интензитет, преживените от него негативни емоции за продължителен период от време, сегашното му положение и прогнозите за в бъдеще. При търсене на обезщетение за неимуществени вреди

съдът не е строго ограничен от формалните доказателства за установяване наличието на вреди в рамките на обичайното за подобни случаи. Нормално е да се приеме, че при увреждане като процесното открито счупване с разкъсно-контузна рана, увреденото лице са изпитва интензивни болки и страдания. Според заключението на вещото лице д-р С. счупването на 4-та и 5-та метакарпална кост на дясната ръка, съчетано с разкъсно-контузна рана в тази област, е силно болезнена травма. Болката отслабва след репозицията и фиксирането с киршнеровите игли, но продължава до 7-10 ден. След това намалява и остава тъпа болка при опит за движение и при наличие на травмативен оток. След 50-60 ден болката е много малка. С болка и страдание са свързани и претърпените хирургични интервенции, като при втората периодите на намаляване на болката са почти същите. Безспорно качеството на живот на ищцата е било влошено, но не се установява болките, които е изпитвала, да са били по-интензивни от обикновените случаи на открити фрактура. От показанията на разпитания по делото свидетел В.Д.В. се установява, че след първата операция състоянието на ръката на ищцата не е било добро. Тя не е можела да си служи с нея и се налагало да ѝ помага. Възстановяването ѝ продължило около 6 месеца и повече, но не била напълно възстановена. Движението на пръстите на дясната ръка било ограничено и тя продължавала да не може да си служи с тази ръка, което налагало постоянна помощ в домакинството.

При определянето на размера на обезщетението следва да се има предвид, че лечението на ищцата е продължило по-дълго от обикновеното поради забавена костна консолидация и е било свързано с провеждането на втора операция. В тази връзка е напълно неоснователно твърдението на ответника в неговата въззивна жалба, че лекарска грешка е довела до втората операция на ръката на ищцата. По делото няма никакви доказателства в този смисъл, а и ответникът не е твърдял това в своя отговор.

Увреждането не е възстановено напълно към датата на извършения от вещото лице преглед. Движенията на 4-ти и 5-ти пръст на дясната ръка са силно ограничени с невъзможност за пълно изправяне, с намалена сила на захвата. По делото обаче няма данни това увреждане да не е напълно невъзстановимо и ищцата да остане завинаги с този тежък дефицит на дясната ръка. Към 25.02.2020 г., когато е била прегледана от лекарска комисия, ищцата е била възстановена и годна за изпълнява трудовите си задължения при спазване на предписаните в експертното решение противопозанти условия на труд. Затова, като има предвид степента на увреждането и претърпените от ищцата болки и страдания, формиращи в своята цялост негативни емоционални изживявания, ноторно намиращи отражение не само върху физическото състояние и психиката, но и създаващи социален дискомфорт, периодът на намаляване на болката, възрастта ѝ (48 години),

както и перспективата да се възстанови напълно, намира че справедливо по смисъла на чл. 52 ЗЗД е обезщетение в размер на 40 000 лв. Тази сума съставлява точния паричен еквивалент на претърпените от нея непосредствени болки и страдания, техния характер и тяхното реално проявление във времето. В останалата част искът е неоснователен. Претендираната от ищцата сума от 50 000 лв. (този размер се претендира във въззивната жалба) явно не отговаря на действителния размер на претърпените болки и страдания и няма да съставлява тяхното справедливо възмездяване. Макар лечението да е продължило по-дълго, към настоящия момент то е приключило, като се здравето на ищцата е възстановено, макар и не напълно. Не на последно място трябва да се има предвид и икономическата конюнктура в страната, при съществуването на която присъждането на такава сума би било оценено негативно от гледна точка на общественото възприемане на критерия „справедливост”. Към датата на настъпването на трудовата злополука минималната работна заплата е 560 лв. В тази връзка ответникът неоснователно се позовава на изброените от първоинстанционния съд на стр.15 от решението му решения на ВКС, в които определеното обезщетение е в размери от 1500 до 15 000 лв., тъй като уврежданията, които са било предмет по тези дела, са настъпили много преди процесното, когато икономическите условия в държавата са били различни. Освен това размерът на обезщетението се определя конкретно, според обстоятелства, установени по конкретното дело. Той не може да бъде еднакъв във всички случаи.

Неоснователно е оплакването на ищцата във въззивната ѝ жалба относно приложения чл.201, ал.2 КТ, касаещ проявената от нея груба небрежност. Не може да има съмнение в конкретния случай, че допринасяне за трудовата злополука от нейна страна е налице, тъй като тя е проявила груба небрежност. Пострадалият работник допуска груба небрежност по смисъла на чл.201, ал.2 КТ, когато при изпълнение на трудовите си задължения е имал поведение, при което не положил дължимата грижа, каквато и най-небрежният би положил в подобна обстановка. Наличието на груба небрежност предполага пострадалият да е съзнавал настъпването на вредоносните последици, но да се е надявал да ги предотврати. Преценката е конкретна и зависи от фактите по делото (Р-194-2011, III г.о.). Тя не е свързана само и единствено с установяване на обстоятелството, че работникът е допуснал нарушение на правилата на безопасност на труда, но че е извършвал работата при липса на елементарно старание и внимание и пренебрегване на основни технологични правила и правила за безопасност (Р-917-2009, I г.о.; Р-62-2015, IV г.о.; Р-60-2014, IV г.о.).

В случая, по делото е установено, че ищцата е била разпределена да работи на тестомесачката и е следвало да наблюдава работата ѝ, но в нарушение на разпределеното ѝ при започване на работа работно място, е

отишла на друга машина – тестоделителка, и в нарушение на чл. 33 от ЗЗБУТ, според който всеки работещ е длъжен да се грижи за здравето и безопасността си, в съответствие с квалификацията му, и дадените от работодателя инструкции за безопасна употреба на тази машина, е извършила почистването ѝ по време на работа. В тази връзка следва да се има предвид, че работодателят е провел начален и периодичен инструктаж за безопасност на труда, както и обучение на персонала. На всяка машина е имало залепена инструкция за работата ѝ. Затова въззивният съд намира, че ответникът е изпълнил задълженията си по чл.166, чл.167 и чл.168 от Наредба № 7 от 23.09.1999 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване, издадена от министъра на труда и социалната политика и министъра на здравеопазването (обн., ДВ, бр. 88 от 8.10.1999 г., в сила от 9.01.2000 г.), според които работодателят предоставя на работещите съответна информация и когато е необходимо, писмени инструкции за използване на работното оборудване, а когато съществува риск, той осигурява прилагането на писмени инструкции, възможност работещите да получат необходимото обучение за използването на работното оборудване, в т. ч. и обучение за всеки възможен риск, както и те да бъдат запознати с опасностите, произтичащи от работното оборудване, включително и това, което се намира на мястото, свързано с изпълнението на тяхната работа. Неоснователно в тази връзка ищцата се позовава на постановлението на Районна прокуратура Стара Загора, като счита, че то доказва, че ищцата не е била надлежно инструктирана по отношение на правилата за безопасност в предприятието, тъй като подписите в графа № 8 от книгата за инструктаж не представляват копие на подписи, положени от ищцата. Мнението и заключението на прокурора от РП Стара Загора, както и приетото от него в постановлението, не обвързва съда, а и това е недопустиво, защото съгласно чл. 235, ал.2 ГПК той основава решението си върху приетите от него в гражданския процес при гарантирано участие на насрещните страни за установени обстоятелства по делото и върху закона (Р-548-2010, IV г.о.). Друг е въпросът, че не всяка липса на инструктаж е в причинна връзка с настъпването на злополуката. В случая действията на ищцата са от такова естество, че те биха били извършени само от самонадеян и безотговорен към собствената си персона човек, без елементарен инстинкт за самосъхранение. Затова, независимо, че по делото има данни да проведен периодичен инструктаж само до 2016 г., към 2019 г. машините във фурната са работили по същия начин, по който работниците, вкл. и ищцата са били инструктирани. По делото не се твърди и не се доказва тестоделителката да е нова машина, чийто начин на работа и почистване е непознат за ищцата. Не може да има съмнение, че ищцата е била запозната с начина на работа на машините за

производство на хляб още изначално, при постъпването на работа, в т.ч. и начина им на почистване. Възражението на ищцата относно показанията на свидетелите, които са в този смисъл, е неоснователно. Законът не изключва показанията на лицата, които са заинтересовани в полза или във вреда на една от страните. Техните показания, съгласно чл.172 ГПК, се преценяват от съда с оглед на всички други данни по делото, като се има предвид възможната тяхна заинтересованост. Именно преценени с оглед на другите данни по делото, в т.ч. и признанието на ищцата, че е бръкнала, за да почисти машината по време на работата ѝ по собствено усмотрение, показанията на свид. П. и Д. дават основание на съда да приеме за достоверно твърдението им относно инструкциите за работа. Освен че ищцата е била обучена и е била напълно запозната с начина на работа, тя е имала голям опит – работила е продължително време същата работа при същия работодател, а обстоятелството, установено от показанията на свид. З.П. че и друг път той е виждал пострадалата да бърка в машината, за което ѝ е правена забележка, говори, че тя е проявявала самоувереност, безкритичност и negliжиране на установените правила.

От всичко изложено до тук следва, че въпреки, че е имала опит и знания за извършваната работа, въпреки, че е знаела как работи тестоделителката и че не трябва да бърка в нея, докато тя работи, ищцата е сторила това именно това, пренебрегвайки съзнателно инструкциите за безопасност и забраната да почиства машината преди тя да е изключена, както и най-елементарните правила за поведение и самосъхранение, с което е станало възможно дясната ѝ ръка да попадне до части от машината, които да причинят увреждането. Тя е била напълно способна да осъзнае настъпването на вредоносните последици, но се е надявала да ги избегне. Постъпката ѝ е напълно самонадеяна и говори за абсолютна несъобразителност. Ето защо настоящият съдебен състав счита, че преимуществено действията на пострадалата са станали причина за предизвикване на злополуката, като по този начин е съпричинила вредоносния резултат. Въззивният съд намира, че поведението на ищцата сочи висока степен на съпричиняване на вредите, настъпили изключително в резултат на проявена груба небрежност, поради което дължимото обезщетение от работодателя, носещ професионален рист за травматичното увреждане, е било правилно намалено. Доколкото във въззивната жалба на ответника няма оплаквания относно приетия от първоинстанционния съд процент на степента на съпричиняване, предвид неоснователността на оплакванията на ищцата и нормата на чл.271, ал.1 ГПК, следва да се приеме, че определеното по-горе обезщетение следва да бъде намалено с 50%.

За пълнота на изложението, с оглед на изложените в отговора на ответника-работодател възражения относно процента на намаляване на

отговорността, следва да се посочи, че при допусната от работника или служителя груба небрежност, изразила се в липса на елементарно старание и внимание и пренебрегване на основни технологични правила и правила за безопасност от пострадалия, съпричиняването има своите степени, които в съответствие с обективното съотношение на допринасяне за трудовата злополука с оглед на всички конкретни факти и обстоятелства, са критериите за намаляване на обезщетението. Колкото повече едно лице е допринесло за настъпване на вредата, толкова по-голямо трябва да бъде неговото участие в обезщетяването ѝ, респ. намаление на отговорността на работодателя. Но колкото и голямо да е това намаление, не може да се стигне до пълното му освобождаване от отговорност. Затова е неоснователно оплакването на ответника в неговия отговор, че ищцата е съпричинила вредността резултат на 100%. Допуснато е смесване на двата фактически състава на нормите на ал.1 и ал.2 на чл.201 КТ. След като стана дума за Съпричиняване, степента на проявената от работника груба небрежност, не може да бъде 100 %, тъй като това означава, че работодателят не отговоря за вредите въобще. Това е допустимо само в хипотезата на чл.201, ал.1 КТ, когато пострадалият е причинил увреждането умишлено. Както бе посочено по-горе, отговорността на работодателя е обективна и безвиновна. Той (работодаателят) дължи обезщетение по силата на закона с изключение на случаите, при което пострадалият е причинил увреждането, респ. смъртта умишлено, за каквото в случая не става дума. Затова отговорността му може само да бъде намалена, но не и изключена въобще.

Основателно е оплакването във въззивната жалба на ответника, че решението на първоинстанционния съд е непълно и неточно в диспозитивната му част, тъй като вредата, за която е присъдено обезщетението, не е точно индивидуализирана. В диспозитива на съдебното решение следва да се даде точен отговор на искането на страните по спора, т.е. той трябва да съдържа информация за вида на предявения иск, за търсената защита, за индивидуализиращите белези на спорното право, както и за конкретния резултат от проведения исков процес – дали искът е уважен или отхвърлен. Когато е предявен иск за присъждане на обезщетение за претърпени вреди, тези вреди следва да бъдат надлежно индивидуализирани и конкретно описани. Диспозитивът на съдебното решение не може да бъде бланкетен и поради възможността страната да търси ново обезщетение за новите увреди при т.нар. ексцез. В този случай, ако в диспозитива на решението, който всъщност влиза в сила по смисъла на чл.296 ГПК, липсва конкретизация и точно описание на получените увреждания, ще бъде невъзможно да се прецени дали уврежданията са били обезщетени или са нови. Въззивният съд намира, че тази незаконосъобразност на първоинстанционното решение може да бъде поправена, като постанови нов диспозитив, в който получените от

ищцата увреждания, за които се присъжда обезщетение, бъдат описани и конкретизирани.

Пред вид гореизложените съображения въззивният съд намира, че обжалваното решение следва да бъде отменено в неговата осъдителна част, както и в частта за разноските, които се присъждат съобразно уважената част от иска и въззивните жалби, както следва: за процесуалния представител на ищцата на основание чл.38, ал.2 ЗАдв – сумата от 828,67 лв. за адвокатско възнаграждение общо за двете инстанции; за ответника – 3636,33 лв. общо за заплатеното адвокатско възнаграждение за двете инстанции и заплатената държавна такса, определени съобразно с отхвърлената част от иска, а на държавата в полза на бюджета на съдебната власт – 244,55 лв. за платеното от бюджета на съда възнаграждение за вещото лице и сумата от 800 лв. за дължимата държавна такса.

Водим от горните мотиви, Окръжният съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 260023 от 16.05.2022 г., постановено по гр.дело № 3456/2019 г. по описа на Районен съд – Казанлък, в частта с която „Х. – К.“ ЕООД със седалище и адрес на управление в гр. К., *** фурна „Ф.“, ЕИК ***, представлявано от управителя Е.Ф.Ф., е осъден да заплати на В. В. Н. от с. О., ***, ЕГН *****, сумата от 25 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени от нея неимуществени вреди – болки и страдания от получената вследствие на трудова злополука, настъпила на 07.08.2019 г., множествени счупвания на метакарпални кости, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на увреждането – 07.08.2019 г. до окончателното ѝ изплащане, както и в частта, с която предявеният иск е отхвърлен над сумата от 25 000 лв. до размера на сумата от 50 000 лв., и в частта за разноските и дължимата държавна такса, като вместо това ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА на основание чл.200, ал.1 във връзка с чл.201, ал.2 КТ „Х. – К.“ ЕООД със седалище и адрес на управление в гр. К., ***, фурна „Ф.“, ЕИК ***, представлявано от управителя Е.Ф.Ф., ДА ЗАПЛАТИ на В. В. Н. от с. О., ***, ЕГН *****, сумата от 20 000 лв., представляваща обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди – болки и страдания от получената в следствие на трудова злополука, настъпила на 07.08.2019 г., разкъсно-контузна рана по дорзалната повърхност на дясната длан и счупване на 4-та и 5-та метакарпална кост на дясната ръка, заедно със законната лихва, считано от датата на увреждането – 07.08.2019 г. до окончателното изплащане на сумата, като ОТХВЪРЛЯ предявения иск за сумата над присъдените 20 000

лв. до размера на претендираните 50 000 лв. като неоснователен.

ОСЪЖДА на основание чл.38, ал.2 ЗАдв „Х. – К.“ ЕООД със седалище и адрес на управление в гр. К., *** фурна „Ф.“, ЕИК ***, представлявано от управителя Е.Ф.Ф., ДА ЗАПЛАТИ на адвокат А. Г., гр. С., *** – процесуален представител на ищцата В. В. Н., сумата от 828,67 лв. за адвокатско възнаграждение общо за двете инстанции съразмерно с уважената част от иска и въззивната жалба.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.6 ГПК „Х. – К.“ ЕООД със седалище и адрес на управление в гр. К., *** фурна „Ф.“, ЕИК ***, представлявано от управителя Е.Ф.Ф., ДА ЗАПЛАТИ в полза на бюджета на съдебната власт, по сметка на Окръжен съд Стара Загора сумата от 244,55 лв. за платеното от бюджета на съда възнаграждение за вещото лице и сумата от 800 лв. за дължимата държавна такса, съразмерно с отхвърлената част от иска.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.3 ГПК В. В. Н. от с. О., ***, ЕГН *****, сумата, ДА ЗАПЛАТИ на „Х. – К.“ ЕООД със седалище и адрес на управление в гр. К., *** фурна „Ф.“, ЕИК ***, представлявано от управителя Е.Ф.Ф., сумата от 3636,33 лв. общо за заплатеното адвокатско възнаграждение за двете инстанции и заплатената държавна такса за въззивното производство, определени съобразно с отхвърлената част от иска.

Решението подлежи на касационно обжалване в едномесечен срок от връчването му на страните пред ВКС на РБ при наличието на касационните основания по чл.280 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____